

Ur *Den Kommunistiska Internationalen* N:o 6. (1921)

Karl Radek

Fallet Levi.

Tillägg till broschyren ”Taktiska differenser inom Tysklands Förenade Kommunistiska Parti”.

I.

Då jag den 18. april avslutade broschyren ”Taktiska differenser inom V. K. P. D.” och sände den till Tyskland, kände jag ännu icke till Paul Levis bikt rörande sitt säregna fall, broschyren ”Vår väg”, efter vars publicering V. K. P. D. var tvunget att svara genom Levis omedelbara uteslutande ur partiet. Därför kunde jag ännu behandla Levi som representant för högerriktningen inom partiet. Broschyrens läsare skall väl av sista kapitlet finna, att jag redan då insåg, att Levi stod inför brytning med partiet. Den insikten grundade jag på hans brev till kamrat Lenin, av vilket Levi sänt mig avskrift liksom också stenogram av sitt tal på mötet den 7. april mellan förtroendemännen i Berlin. Men jag måste här tillstå, att om jag ansåg Paul Levis uteslutning ur partiet för sannolik, så föll mig icke ett ögonblick den tanken in, att han skulle kunna gå ur partiet som en förrädare, den där i *en* för partiet farlig tid hjälper dess motståndare, medvetet bistår bödlarna med argument och upprepar Scheidemanns och Dittmans lögnaktiga förvrängningar om Kommunistiska Internationalen. Hur svårt det än är att konstatera, att man som stridskamrat kunnat anse en person, som gör sig skyldig till sådan trolöshet, så tror jag likväl, att fallet Levi i hög grad bidrar att rensa luften inom Tysklands Kommunistiska Parti. Jag har i min broschyr framställt utvecklingen och karaktären av partiets högerflygel, huvudsakligen genom citat ur Paul Levis artiklar. Men det vore en villfarelse att tro att partiets högerflygel endast utgöres av Levi. Bakom Levi står icke blott en del av organisatorerna, som i ord accepterar kommunismen men i handling är allt för behärskad av den gamla slentrianen för att värklagen kunna kämpa den revolutionära kampen – utan också beprövade kamrater, som genom sitt försiktiga vägande av styrkeförhållandena ser faran för nederlag men ej inser, att den största faran hotar partiet, om det är överksam, blott propagerar och agiterar samt försummar att hos de lidande arbetarmassorna väcka förtroende till sin egen kraft, som ej inser, att endast handlingen, endast kampen kan värka väckande. För dessa kamrater försöker vi, öga mot öga med alla stridsfrågor, genom vår broschyr visa, att det här icke gäller diverse skiljaktigheter med Levi utan utvecklingen av en konsekvent opportunistisk politik, vars samhörighet med Centern dessa kamrater icke har klart för sig. På ett sätt som ingen av oss trott vara möjligt har Levi bekräftat detta vårt påstående, långt innan det nådde våra tyska partikamrater. Han ställde sig på samma linje som Hilferding, Dittmann och Crispian, som han ännu den 7. april i sitt brev till kamrat Lenin helt enkelt betecknade som skurkar. Han ställde sig i deras krets och brummar tillsammans med dem mot kuppmetodismen, mot centralens provaktion, mot kupptaktiken från Kommunistiska Internationalens exekutivkomiténs sida. Det finns ej ett enda av de argument, han använder mot det parti, vars ordförande han hittills varit, som ej likaväl kunde härstamma från Scheidemanns och Hilferdings lögn-värkstad. Levi har förut med största energi, med en ton av fullaste övertygelse bekämpat dessa argument. Nu svänger han sig med dem som de vore hans egen övertygelses barn. På detta sätt bevisar han mycket bättre än med vilken teoretisk bevisföring som hälsa, hur rätt vi hade, när vi i vår broschyr sökte bevisa, att *striden med Levi endast var ett uppreparande av vår strid med Hilferding*. Härmed skulle vi kunna sluta detta slutord och på samma gång utplåna Levis namn som kamrat ur vårt minne samt endast bedja de kamrater, som stått bakom honom att tänka igenom våra anföranden i belysningen av sin ledares nederlag. Men hur mycket vi i vår broschyr än undvikit att befatta oss med Levis person för att ej onödigtvis förbittra striden, så anser vi det nu som en politisk och personlig plikt att i ett

sådant slutord framlägga och besvara frågan om denne *renegats utvecklingshistoria*. Paul Levi var en tämligen okänd man inom Tysklands Kommunistiska Parti, då Rosa Luxemburgs och Karl Liebknechts död lämnade partiet utan ledare. Levi är ej en person, som kan hålla partikamraterna varma. Ej håller är han en man som, när han tagit ett steg, vet hur det nästa skall tas. När partistriden om förhållandet till fackföreningsfrågan, till parlamentarismen till partiets roll upprullades och Levi tack vare sina talar- och skriftställargåvor uppträdde såsom ledare, stödde jag honom såväl teoretiskt som praktiskt, ofta också personligt, då han ville kasta yxan i sjön och dra sig tillbaka till privatlivet. Många av mina närmaste personliga vänner var fulla av misstroende mot Levi, såg i honom en politisk resonör och ej en revolutionär kämpe. Då jag hade många skärmytslingar med dem om Levi, är jag skyldig kamraterna att avlägga räkenskap för denne man, vars politiska lik nu ligger framför oss. Men viktigare än denna personliga skyldighet är den politiska nyttan av en förklaring över, hur en man med Paul Levis gåvor kan bli en direkt förrädare av arbetarklassens sak och en direkt medhjälpare åt de vita. De tyska arbetarna är ifråga om proletära ledares förräderi vana vid mycket. De har bevittnat, hur det ena lagret efter det andra av deras ledare sjönk i den politiska graven och övergick till bourgeoisins läger. De har sett, hur tyska partiets ordförande *Ebert* blev kejsrerlig rikskanslär. De har sett, arbetaren *Noske* bli den tyska kontrarevolutionens Gallifet. De har sett, hur *Haase* och *Dittman* hjälpte bourgeoisin att åter svinga sig i sadeln, hur *Dittmann* och *Crispien* efter revolutionära fraser och gester, efter erkännande av rådssystemet och proletariats diktatur blev medhjälpare åt de av dem tusentals gånger förbannade Scheidemann och Ebert. De har sett, hur organisationen av oppositionen inom fackföreningarna *Dissmann* blev *Legiens* efterträdare och som en atlet utdelar hugg och slag bland fackföreningarnas revolutionära arbetare, för att de må kunna späckas av företagen genom arbetslöshetens elände. De har sett, hur *Lauffenberg* och *Wolfheim*, personligen ärliga och offervilliga revolutionärer, nu vältrar sig i kontrarevolutionens alla rännstenar. Och trots detta är varje nytt förräderi ett dolkstygn i hjärtat på proletärerna, som ej kan förstå, hur en så djup avgrund kan ligga mellan ord och handling, hur det är möjligt, att den ene efter den andre, vars namn hittills haft den bästa klang i arbetarnas led, i ordets bokstavligaste mening blir förrädare av arbetarklassens sak. Paul Levis fall är icke det sista och därför gäller det att undersöka de allmänna och särskilda orsakerna till, att han svek ledarskapet och till alla de avfall, som utmärker det tyska proletariats varje framåtskridande.

II.

Varför arbetarrörelsens gamla ledare under kriget och efter kriget i övervägande flertal svikit, härom skulle mycket kunna skrivas. De ur arbetarklassen eller bourgeoisin utgångna gamla ledarna var fostrade under fredsperioden, då man agiterade, demonstrerade, talade i parlamenten, skrev i tidningarna, underhandlade med arbetsköparna men icke hade att föra någon revolutionär kamp. Deras tankar och sinnen var blott inriktade på en lugn sakernas utvecklingsgång. Många av dem erinrade sig de av hjältemod fyllda tiderna av svält och förföljelse. Men de mindes detta med en känsla av lättnad över, att det var förbi, och att vi brakt det därhän, att t. o. in. ministrarna måste behandla arbetarledarna humant. Många ledare angreps av fettbildning kring hjärtat. Oförmögna till offer och till kamp, som gällde liv eller död, väntade de, att proletariats sakta och fredligt skulle växa in i socialismen och att de som arbetarrörelsens veteraner skulle få sluta sina dagar i fred och med ära. Den yngre generationen kände endast genom hörsägner till de bittra tiderna under arbetarrörelsens ungdom. Den hade vuxit upp, under det den dag för dag byggde upp organisationerna och i dem såg sin ögonsten. Redan före kriget, då dyrtiden gjorde fackföreningarnas landvinningar om intet, då rustningarna slukade alla statens medel och omöjliggjorde sociala reformer. då industrins förtrustning alltmer stärkte bourgeoisin, och imperialismen var den tilltagande reaktionens orsak, då med ett ord allting ropade på kamp, då såg dessa ledare med ängslan på de väckare

och manare, som sökte driva arbetarmassorna i kamp, i en kamp, där bourgeoisin hade kunnat krossa organisationerna. Bekymren för organisationen var förbunden med vedskeplig fruktan för kapitalets makt, som de ansåg vara oförstörbar, som behärskade världen, och som var väpnad från topp till tå. Endast förryckta romantici kunde våga uppta kampen med kapitalet. När kriget kom och drömmen om fredlig utveckling låg i spillror, vågade de stora arbetarorganisationernas ledare naturligtvis icke kasta sig emot ödets raseri. Var det ej klart att, om de det gjort, både de själva och organisationerna måste gå under och arbetarna bli slagna till marken? Ledarnas feghet maskerades med fraser om fosterlandets försvar och om försvar av de hittills nådda kampresultaten. På sådant sätt blev de medhjälpare åt den bloddrypande imperialismen. Därför att de icke vågade bekämpa den, måste de stödja den. Någon neutralitet i denna strid var omöjlig. På sådant sätt räddade de organisationerna till priset av, att de proletära organisationernas kamp *mot* kapitalet förvandlades till organisationernas kamp *för* kapitalet. Men proletärerna gick miljontals i döden eller gjordes till krymplingar, deras barn kom sjuka till världen och en märglös ungdom växte upp. När den tyska imperialismen föll, när regeringen störtades, var ledarna så prostituerade, att de endast hade ett bekymmer: hur de skyndsammast skulle kunna hjälpa sina herrar och mästare kapitalisterna att åter nå makten, att fatta tyglarna på nytt. Kapitalismen har förvandlat världen till en ruin, men ledarna ansåg, att bourgeoisin ensamt var i stånd att återupprätta världen. Och proletärerna – ja, när de i 4 långa år hade låtit sig till den grad bedragas, hade de icke då bevisat, att de var ur stånd att härska! Varje proletariatets resning framstod för dem som ett vanvett. Alldeles som det för läkaren gäller att få en vansinnig i tvångströjan, på samma sätt gällde det för dem att bistå bourgeoisin för att stävja de efter kriget av vanvett gripna arbetarna. Läs Noskes memoarer, och ni skall få se, hur denne proletärledare, som förvandlats till proletariatets bödel, känner sig ha rätten på sin sida. Det är ej cynism, som är det mest utmärkande för Noskes bekännelser: han hyser den övertygelsen, att han har rätt, vilket är vad som värkar mest nedslående i denne modärne Katilinas bok.

Ett fåtal ledare insåg förräderiet av den 4. augusti, men de hade ej krafter ens att protestera. De var av samma skrot och korn som Scheidemann och Ebert. I likhet med dem vågade Haase och Hilferding icke uppta kampen. De var hypnotiserade av kapitalets skenmakt, av misstro mot proletariatets styrka, av omsorg om upprätthållandet av den allena saliggörande organisationen. Denna ledargrupp gick ej med Ebert och Scheidemann, men endast därför, att de dels bättre bedömde den världspolitiska maktbalansen och ej ville vara dragkammar för den tyska imperialismens vagn, som skred mot en avgrund. dels därför, att de var karaktärslösare och icke ville motsätta sig arbetarklassens vilja. Dittmann och konsorter, som den 4. augusti, var strama patrioter, förlorade sin fosterländska förtröstan efter slaget vid Marne och hade icke mod att gå stick i stäv mot arbetarklassens växande opposition. Men de hade ej häller någon tro på revolutionen eller mod att arbeta för densamma. De jämrade sig för de kapitalistiska kraven utan att dock stå fast vid sina fordringar, som skulle leda till revolution. När Dittmann åtalades för organisationen av januaristrejken 1918, beedigade han inför rätta, att han efter att ha lämnat fabriken aldrig agiterat för strejk. Efter den tyska imperialismens fall fann varandra centristerna Haase och Dittmann samt socialdemokraterna Scheidemann och Ebert i den övertygelsen, att det tyska folkets existens endast var beroende på det segerrika världskapitalets nåd. Därför måste också i Tyskland återupprättas en borgerlig regering, för vilken den amerikanska kapitalismen kunde hysa förtroende. Senare, då Noske och Märker kunde stapla upp 15,000 proletärläk i Tyskland, föreföll det, som om Dittmann och Crispian skulle fatta mod, som om även de hade velat kämpa – de hade ju dock erkänt diktaturen och uppställt rådsregeringen såsom sitt mål. Men snart visade det sig, att de icke ens gjort en kovändning, utan att de helt enkelt varit fega. Dittmann och Crispian hade ristat kampens runa på sina svärd, men deras svärd var av papp. De fruktade de revolutionära arbetarna och accepterade deras stridslösen endast för att vinna deras förtroende och kunna hålla dem tillbaka från kamp.

I Moskva rycktes maskerna från deras ansikten, och arbetarna vände sig bort från dem. Berövade hoppet att längre kunna bedraga det revolutionära proletariatet erkände de, vad de i själva verket var: de bekände sig till den tyska kontrarevolutionen. De är nu dess hantlangare, i det att de med lögnens och förföljelsens alla medel försöker hålla bourgeoisins sista försäkning, fackföreningarna, fria från kommunister. De är dess hantlangare, i det att de försöker slå en bro över till entente-kapitalet. De är dess medhjälpare, i det att de omintetgör eller hämmar proletariatets kamp, t. o. m. för ett brödstycke, och detta av fruktan för revolutionär kamp om makten. De är kontrarevolutionens medhjälpare, i det att de icke blott förräder varje proletariatets revolutionära aktion utan också försöker utpeka den vita terrorns offer såsom offer för kommunismen. De är förrädare av proletariatets heligaste sak, den internationella solidariteten, i det att de dag ut och dag in undergräver förtroendet för Sovjetryssland, som blödande, naket och svältande är arbetarklassens enda bålverk mot världskapitalet och det kämpande proletariatets enda hopp.

III.

Nittionio av hundra bland proletariatets gamla ledare är förrädare av misstro mot dess styrka, av vidskeplig, trälaktig ängslan för de kapitalistiska slavägarnas makt. Och endast en liten flock beträder kampens väg. De bästa av dem har dödats av fienden. *Westmeyer* blev, fastän svårt sjuk, skickad till fronten och hetsad i döden, medan den fete *Keil* var patriotisk häröld bakom fronten. *Rosa Luxemburg* och *Karl Liebknecht* mördades. *Johan Knief* dog omgiven av Noskes poliser. *Jogiches* stupade för en kula från en vit mördare. Och de allt talrikare revolutionära arbetarna stod där nu med en liten flock ledare, som delvis var utan större teoretisk bildning, delvis utan någon som hälst revolutionär erfarenhet, delvis utan någon närmare kontakt med massorna. De stod där i medvetandet om det tusenfaldiga förräderi, som ledarväldet förövat mot dem. De stod där med känslan av att på nytt vara omgivna av förräderi. Huru skulle man strida, huru skulle man fylka de stridande, och vart skulle man gå? Ingen fanns som såg vägen klart, och ingen kunde träda i spetsen och skingra den dimma, som insvepte den blivande segern. Endast genom egna erfarenheter, endast genom att själva söka och tio gånger om råka in i återvändsgränder kunde Tysklands arbetare finna vägen till seger. Ingen kunde bespara dem utgjutandet av deras blod, ty även om det fanns recept på snabbaste och bästa vägen till en segerrik revolution, så var recepten till ingen nytta, eftersom arbetarna inte trodde på sina läkare. Förrådade av de socialdemokratiska ledarna, dagligen förrådade av de oavhängiga ledarna, hyste de överhuvud intet förtroende för ledare. I de bredaste lager bland kommunistiska arbetare rådde en stämning, som kom till uttryck i K. A. P. D :s teori, som gick ut på avkall från varje ledande av massorna hän mot revolutionära principer. Men verkligheten upphör icke att existera, även om man förnekar den. De kämpande arbetarmassorna behövde män, som tolkade deras erfarenheter, eller åtminstone hjälpte dem att lära sig något av de oupphörliga slag, som drabbade dem. De behövde män, som i striden lät deras egna strävanden komma till uttryck och sedan lät dessa strävanden vidga ut sig över större kretsar. Varje stridskolonn har en ledning. Ingen armé kan strida utan anförare, och de radikala revolutionära arbetarna av alla riktningar letade efter anförare. Nya ledare hade under den korta tiden av kamp icke utbildat sig. V. K. P. D. måste i sin spets ställa sådana personer bland sina egna medlemmar, som på ett eller annat sätt dugde. Bland dem befann sig först och främst Paul Levi.

Icke så att han deltagit i de strider, som varit orsaken till partiets bildande. Inom den yngre generationen var *Thalheimer* den, som närmast deltagit i dessa strider. Han hade intelligent deltagit i utredningarna om Kautskyanismen, vilket redan före kriget lett till uppkomsten av den vänsterradikala riktningen. Mycket närmare partiets förflutna stod också *Paul Frölich*, som deltog i de första stora rörelserna, vilka redan före kriget visade nödvändigheten av fackföreningarnas fullständiga omgestaltande. Mycket närmare partiet stod likaså *Brandler*

och *Pieck*, personer med stor organisatorisk erfarenhet, vilka under hela krigstiden med största uppoffringar arbetat för Spartakusförbundet. Paul Levi var icke bland de intelligensens kämpar, som före kriget skapade K. P. D :s teoretiska form.. Som ung advokat förvärvade han sina sporrar inom Frankfurtrörelsen, där Rosa Luxemburg tillfälligtvis lärde känna honom, då hon för sina antimilitaristiska tal kom inför rätta. Rosa Luxemburg lärde värdera den glänsande talartalangen och dialektiska begåvningen hos den unge advokaten, som stod på partiets vänstra flygel. När kriget bröt ut, hörde Levi till den, organisatoriskt sett, ännu endast löst sammanfattade flygel, som grupperade sig kring Rosa Luxemburg. Just kallad till vapen var Levi fullständigt okänd för Spartakusförbundets kärna. År 1916 kom han på ett par månader till Schweiz, där han genom mig trädde i förbindelse med Lenin och Sinovjev. Också vi lärde oss uppskatta den skicklige debattören och sökte i vänskapligt umgänge påverka hans utveckling. Vi hyste icke det ringaste tvivel om, att han i taktiska frågor, i de principiella frågor, som kriget och den annalkande revolutionen uppställt, ej på långt när såg så klart som man måste fordra av en ledare. En beläst man med stora kulturella vyer, var han också beläst inom arbetarrörelsens teoretiska och historiska områden. Men det fattades honom den fasthet i åskådningen, som fordras av en person, för vilken arbetarrörelsen icke är en sak inom det område, han intresserar sig för, utan bildar själva det område, kring vilket den kämpades alla andliga intressen koncentrerar sig. I det kamratliga umgänget kom vi Levi närmare och värderade hans vänskap, emedan han bidrog till samlandet av internationalisternas skingrade krafter.

Spartakusförbundet, dåvarande Internationalegruppen, befann sig i en andlig jäsning, som ej tillät det att klart och tydligt ställa sig på bolsjevikernas sida. Ännu i Zimmerwald gick Spartakusgruppens ledare hand i hand med Martov. Kamrat Klara Zetkin intog i det enda nummer av Internationalen, som utkommit, en pacifistisk ståndpunkt. Broschyren ”Junius” föreföll oss motsägande, och på kvinnokonferensen i Bern råkade vi i en organisatorisk konflikt med kamrat Zetkin, som med alla medel försökte återställa förbindelsen med centern och därför ej i politiskt avseende ville gå längre, än de kvinnliga pacifisterna i Engelska Oavhängiga Arbetarpartiet tillät. Därtill kom personliga motsättningar mellan Lenin, Sinovjev och mig å ena sidan, Rosa Luxemburg och Jogiches å den andra, motsättningar som härrörde ur de ryska och polska socialdemokraternas klyvning. Mellan vara närmaste tyska meningsfränder, som samlades kring tidningen ”Arbetarpolitik” i Bremen, och ”Internationalegruppen” förekom icke blott teoretiska förklaringar, som var mycket nyttiga, utan också fullständiga organisatoriska motsättningar, som medförde splittring. I denna situation var det mycket värdefullt att ha en så talangfull person som Levi i sin närhet och genom honom värka för Internationalen och närmandet mellan de bägge tyska grupperna. Levi började skriva för ”Arbetarpolitik” i Bremen och uppträdde solidariskt med oss i Schweiz. Men redan då såg vi, hur mycket som fattades honom i egenskap av ledare. Det stod oss klart, att han i den situation, vari den tyska rörelsen befann sig, varken hade någon rätt att lämna Tyskland i sticket, vilket efter Liebknechts och Rosa Luxemburgs häktning fullständigt saknade ledande krafter, eller hade någon plikt att bidra till att åt Spartakusgruppen i Schweiz bygga den illegala basis, som för gruppen var så nödvändig såsom kampreserv. I Schweiz arbetade Levi som dilettant, tillbringande hälften av sin tid på resor. Återkommen till Tyskland och ånyo inkallad som militär, blev han aktiv inom rörelsen kort före revolutionen. Kort före den tyska imperialismens fall kom han in i centralen och i redaktionen för ”Die Rote Fahne” och gjorde sig känd som glänsande talare och energisk journalist inom vida arbetarkretsar. Under januardagarna visade det sig, hur litet han kunde kallas en självständig ledare. Ehuru mycket kritisk mot januarihändelserna försökte han ej att med hela sin kraft inom centralen inskrida för klarläggandet av partiets taktik. Han drev för vid för våg, ehuru han redan den 8. januari i ett svar gav mig rätt, sedan jag i brev till centralen hade fordrat kampens avbrytande. Efter Liebknechts och Rosa Luxemburgs död var han partiets ledare utåt. Jogiches, som ända till sin

död var partiets verkliga ledare, stannade tack vare sin tillbakadragna natur och sin utländska härkomst frivilligt i bakgrunden. Thalheimer, en försiktig teoretiker, var ingen talare. Levi förde det stora ordet i centralen liksom vid mötena. Men då efter Jogiches död ansvaret för partiets ledning tillföll Levi, började partiet raskt vanskötas. Redan i augusti, då det lyckades mig att från fängelset återknyta förbindelserna med partiet, meddelade han mig, att han skulle dra sig tillbaka från partiledningen. Det översteg hans krafter att arbeta illegalt och detta i en situation, där han stötte på det starkaste misstroende från kupp- och syndikalistelementens sida inom partiet. Det var partiets svåraste tid. Partiet var litet och svagt, vänsterflygeln pockade på aktion, vars resultat endast hade kunnat bli ett: fullständig tillintetgöring av Spartakus' svaga krafter. Uppgiften var å ena sidan att genom upplysning av de förvirrade element, varav Spartakusförbundet bestod, bilda ett enhetligt parti, och å andra sidan att leda detta unga och oansenliga parti i förpostfäkningen. Att gripa makten var ännu omöjligt. Nittionio på hundra av den proletära massan var fullständigt ur stånd att utgöra grundvalen för denna makt. Dess flertal stod under socialdemokratins bann, men även den revolutionära minoriteten var förvirrad och oklar: det är tillräckligt nämna, att vi inom arbetarråden först nu kunnat bilda kommunistiska celler och att vi ännu ingenting hade företagit inom fackföreningarna för att svetsa kommunisterna målmedvetet samman. Partiet hade uppgiften att bibringa arbetarna insikt om styrkeproportionerna, men detta fick ej ske i en doktrinär form, som kunde stöta bort de revolutionära, framåtgående elementen. Där man alltså hade att uppträda fast och orygglig, nämligen i fackföreningsfrågan, där svek Levi. Han kände dunkelt att man icke fick gå ut ur fackföreningarna men han saknade mot att utkasta parollen ”in i fackföreningarna!” Han kryssade omkring utan mål och lade problemet, som om det gällt, när och hur vi skulle komma ut ur fackföreningarna. Men så ofta det var nödvändigt att räkna med massornas revolutionära känslor, t. o. m. då de ledde partiet till en fruktlös kamp, då uppträdde han doktrinärt, hårt och provocerande. Det är tillräckligt att erinra om München. Våra Münchenskamrater var motståndare till isolerad frammarsch i Bajern. Men när rådsrepubliken proklamerades och Münchens proletärer hotades av de vita, då sade Leviné med en proletär revolutionärs sanna instinkt: när massan är beredd att blöda, får kommunistiska partiet ej draga sig tillbaka i den teoretiska tvärgränden. Leviné stannade på sin post. Uppgiften var nu att försöka uppbåda hela tyska proletariatet till Münchens försvar. Det misslyckades genom socialdemokraternas och de oavhängigas politik. Leviné. gick med hundratals andra kamrater i döden och bredvid denne hjältes lik började Levi undra, om det ej var bäst att draga sig tillbaka. Efter ungerska rådsrepublikens fall lyckliggjorde han partiet med samma filiströsa klokskaper han visat som politisk resonör.

Jag försökte i privatbrev jämna hans politiska linje och genom broschyrer hjälpa partiet att inrikta sin taktik på två punkter: partiets samling för förpoststrid och upprätthållande av förbindelserna med de framåtsträvande elementen. Men hur väl jag än kände Levis svagheter, försökte jag hindra honom från alt avgå. Partiet var så fattigt på krafter, att det föreföll mig vara en plikt att göra allt för att åt partiet rädda en så stor talar- och skriftställarbegåvning som Levi. Jag skrev till Levi, att hans tillbakaträdande helt enkelt vore desertering, för vilken man under en revolution måste fylla en ledare. Levi gav etter. Sådana hotelser lade Levi å sin sida senare ofta i vågskålen, och jag erkänner, att det var till följd av min överskattning av intellektuella ledares betydelse, som jag flera gånger sökte värka lugnande och biläggande än på Levi för att hålla honom kvar, än på de genom hans uppträdande retade kamraterna. Striden mot partiets vänsterelement tillspetsade sig. Den fördes av Levi på ett långt ifrån måttfullt sätt. Då jag ett par dagar före Heidelbergkonferensen fick veta, att Levi tänkte bryta med vänstern i ett ögonblick då rensningsproceduren skulle taga sin början, varnade jag honom för överilning. Splittringen fann jag sorglig, fastän jag såg Lauffenbergs, Wolfheims och Schröders kontrarevolutionära hållning mycket tydligare än Levi: det gällde nämligen icke dessa ledare personligen utan de bakom dem stående revolutionära arbetarna. Levi påstod

efteråt, att han fått mitt brev för sent. Heidelberg skapade fakta, som icke mer lät sig bringas ur världen. För att än en gång försöka kvarhålla de arbetare, som Levi stötte bort genom att i Heidelberg göra till lag de teser som arbetarna hade kommit till Heidelberg för att diskutera, övertalade jag partientralen att framlägga nya teser, för att organisationerna skulle befrias från intrycket av att ha blivit ställda inför fullbordade fakta. Det är de teser, som centralen tillsammans med Västeuropeiska Byrån i januari 1920 förelade partiet till diskussion. Teserna avsåg också att avlägsna de många opportunistiska formuleringarna i Heidelbergsteserna, frukterna av Levis rent empiriska betraktelsesätt och av hans brist på revolutionärt perspektiv.

Brytningen kunde ej längre hindras. Det lyckades mig blott att vinna mina gamla Bremer-vänner och att bilda en grupp i Hamburg, som upptog kampen med Lauffenberg, sedan den först genom Levi kastats i Lauffenbergs armar. Under Kappdagarna intog Levi en högst tvivelaktig hållning. Sedan han från sitt fängelse skarpt kritiserat centralens ovärksamhet, deltog han efter sin befrielse i oppositionens opportunistiska politik. I Moskva, på Kommunistiska Internationalens andra kongress, uppträdde vi bägge mot K. A. P. D:s intagande som helberättigat parti i Kommunistiska Internationalen. Men även i detta förfäktande av en rätt åsikt visade Levi en sådan brist på måtta och besinning, att han väckte hela Exekutivens stora misstroende. Det är nog att nämna, att han på aftonen, då Exekutiven beslöt inbjuda K. A. P. D. med beslutande rösträtt till kongressen, förklarade, att han skulle lämna kongressen. Jag höll honom tillbaka och frågade: *vart går er politiska väg?* Av omsorg om partiet sökte jag på allt sätt åstadkomma samförstånd mellan honom, Exekutiven och en del tyska kamrater, som hyste det största misstroende mot honom. Kamrat *Ernst Meyer* erinrar sig nog det samtal jag före hans återresa till Tyskland hade med honom. Jag sade Meyer, att jag var övertygad om, att han, Meyer, aldrig skulle lämna partiet, vilket jag däremot ifråga om Levi icke kunde säga. Men innan nya, bättre och värkliga kampledare hunnit utbildas, behöver vi Levi, särskilt för agitation i riksdagen, och han måste hållas kvar. Meyer gav mig rätt. I ett brev till centralen underströk jag, att också Levi erkände nödvändigheten av partiets aktivisering, och att det var nödvändigt att arbeta såsom kamrater. Efter sin återkomst från Halle sade mig Sinovjev, att Levi tycktes inordna sig och hysa de bästa avsikter. Till min stora förvåning erfor jag snart, att Levi skulle dra sig tillbaka till Frankfurt – han var trött på politiken och striderna. Då Levi åtnjöt den oavhängiga vänsterns förtroende och således kunde medvärka till ett friktionsfritt samarbete mellan de bägge parterna, som nu stod inför sin sammanslutning, försökte jag tillsammans med kamrat Thalheimer att påvärka Levi så kraftigt som möjligt. Vi sade honom, att i ett kommunistiskt parti ställer partiet kamraterna på deras poster – ingen kamrat har någon förfoganderätt över sig själv, och den som ej fogar sig efter partiet är en desertör. Vi hotade honom med att begära hans uteslutning, om han drog sig tillbaka. Man kan inte hålla en hund i kopplet, då han skall jaga”, svarade Levi. Och sedan han givit efter för våra krav, fick vi snart tillfälle att se, hur rätt han hade. Hans deltagande i partiets ledning blev ringa. Den finkänslige esteten, som under revolutionen hade tid och energi att samla gamla vaser och syssla med Cheopspyramidens problem, var uttråkad, när det gällde att delta i det dagliga grovarbetet i partimedjan. Dessutom införde han dispytandan, egenkärleken och den ständiga förbittringen i centralen, Utan något inre samband med sina gamla stridskamrater sökte han förbindelser endast med de förra vänsterledarna i U. S. P. Snart kom konflikterna med anledning av K. A. P. D:s upptagande som sympatiserande parti i Kommunistiska Internationalen. Inför ett faktum, som icke mer kunde skaffas ur världen, eftersom Exekutivens beslut var fattat efter långa och grundliga överväganden, inför ett beslut, som gav möjlighet att börja draga till sig en god stam av revolutionära arbetare, förklarade Levi, att V. K. P. D. hade bildats under kampen mot vänstern. Genom sitt uppträdande saboterade han faktiskt möjligheterna att utnyttja den bro, som Exekutiven slagit mellan V. K. P. D. och K. A. P. D. Och i den italienska frågan visade han, att han ville spränga denna bro åt vänster men hålla vägen åt höger till centermännen öppna. Men tydligare

än dessa högertendenser framträdde vid detta tillfälle hans andes ofruktbara skepsis och hans brist på förtroende för Internationalen. Anländ till Italien, trodde han att Exekutivens representant begått ett ödesdigert fel. Men han försökte icke att rätta detta fel. Han förklarade sig solidarisk med Exekutivens representant. Återkommen till Berlin, försökte han ej att genom centralens ställningstagande inverka på Exekutiven, utan sedan han förklarat, att Exekutiven godtyckligt slagit sönder ett sunt revolutionärt parti, sedan han offentligt i ”Rote Fahne” angripit Internationalen, försökte han hindra centralens ställningstagande. Hans ståndpunkt skapade nu en sluten front av alla i kampen beprövade kamrater inom den gamla centralen. Endast kamrat Zetkin, som på grund av det gamla vänskapsbandet och den pietetsfulla hågkomsten av Rosa Luxemburg var lierad med honom, försvarade honom. Även en del av de forna ledarna av de oavhängigas vänster såg i honom en härd för splittring inom partiledningen, och därmed inom partiet, eller såg i honom ledaren av en under bildning varande centerfraktion. Utan barmhärtighet ställd mot väggen, drog sig Levi tillbaka och röstade för en revolution, som i verkligheten betydde desavuering av hans politik. Men knappt hade representanten för Exekutiven rest, innan Levi började kampen inom organisationerna och sökte göra det tyska partiet till Serratis leksak. För att göra ett slut på vingleriet skärpte centralens vänsterflygel resolutionen i den italienska frågan. Vänstern murade igen de gångar, som kunde hjälpa Levi att underminera partiet. Levi begick ett uppenbart disciplinärt brott. Inom ett proletärt parti, som av varje enskild arbetare kan fordra, att han på dess kallelse går i döden, gav Levi exempel på fullständig disciplinlöshet, då han kastade från sig det honom av partiet anförtrodda mandatet som medlem av centralen. Hans splittrade arbete hade redan satt frukter, proletärer som Brass, Hoffmann, trogna gamla kämpar som Däumig och Zetkin, vilka inom den gamla av opportunist sönderfräta socialdemokratin aldrig skulle ha vågat överge en dem av partiet anförtrodd post utan medgivande, ansåg det nu möjligt och tillåtligt att följa hans exempel. De förklarade sig vilja göra sin plikt som ”enkla soldater”, sedan de som officerare hade trampat sina plikter under fötterna. Snart skulle det visa sig, hur de uppfattade sin plikt som soldater.

Nu började ett kapitel som alla tyska arbetare och hela Kommunistiska Internationalen bör studera som ett av de sorgligaste men på samma gång lärorikaste kapitlen i sin unga historia. Inför världsläget och de hotande inre och yttre farorna, beslöt partiets centralkomité den 17. mars efter en längre, grundlig överläggning att aktivisera partiets hela politik, att icke undvika konflikterna utan skärpa dem. Partiet beslöt sig ej för en kupp utan för en uppställning till strid. Soldaten Levi hörde reveljen. Han lugnade sig med, att slaget ej började i morgon, och reste till Italien för att samla krafter till den stundande striden. Partiets övriga enkla soldater, den halva miljonen proletärer, reste icke på rekreation till Italien. De uppfordrades att anstränga alla sina krafter och göra partiet kampdugligare. Men soldaten Levi fordrade också som soldat en extrakorv! Han, den svurne fienden till kupper, visste nämligen att stora partiaktioner icke kunde skjutas ur revolvern, utan att de måste förberedas genom agitation och organisation, men han hyste full tillförsikt, att Centralen själv skulle utföra detta arbete. Underrättelsen om kampens utbrott, vilket kom tidigare än partiet förmodat, nådde honom i Wien. Han gjorde världsrevolutionen ett stort offer. Han reste icke till Italien, fastän han redan hade biljett i fickan, utan återvände till Tyskland. Tyvärr sågs han aldrig till i Centraltyskland. Man såg honom ej i Hamburg, men såg honom ej organiserande och agiterande i Berlin. Den ”enkle soldaten” gjorde sin revolutionära plikt på annat sätt: han började splittringsarbetet mitt under kampen. Ingen enda av hans meningsfränder tog del i kampen. Partimedlemmarna såg hans frånvaro, vilket naturligt nog inte höjde deras stridslust och kampmoral. Den 29. mars, då rörelsens öde ännu icke var avgjort, och då det alltså fortfarande gällde att kämpa av alla krafter, skrev Levi ett brev till Lenin, däri han framställde hela aktionen som en olycksdiger kupp. Och vad sade han ansikte mot ansikte med denna ”olycksdigra kupp”? Förebrådde han sig att ha begått något fel, då han och hans kamrater i centralen trätt tillbaka och

därigenom undanröjt alla hinder ur olyckans väg? Tvärtom, han förklarade: Var och en som känner min hållning vet, att jag känt tillbakaträdandet från Kommunistiska Partiets ledning snarare som en glädje än motsatsen”. Samme man, som i nämnda brev profeterar, att ”partiets nuvarande ledning kommer att inom 6 månader föra det till undergången”, förklarade: ”han själv skulle ej hindra denna politik”. ”Jag skall ej håller nu gå längre än att skriva en broschyr, där jag framlägger min uppfattning. *Men vare sig beträffande kommande situationer i Tyskland eller beträffande Exekutiven skall jag göra invändningar. De kamrater, som bär ansvaret skall ej genom mig känna sig hindrade*”. – Broschyren, som Levi alltså skulle skriva, lämnade han till trycket den 3. april. De uppfattningar, han där utvecklade, var Stampfers och Hilferdings. Particentralen anklagas för brott mot partiet. Kommunistiska Internationalens exekutiv, vars ledare bildar det ryska partiets kärna, framställes som ett band samvetslösa äventyrare. Kamrater, som det ryska Kommunistiska Partiet, trots den svåra kamp det själv har att föra, ställer till de utländska kommunistiska partiernas förfogande, kamrater, som hetsas som djur för att göra sin plikt i egenskap av internationalister, de släpas i denna broschyr i smutsen av en person, som de är betydligt överlägsna. Men ej nog med detta. I en tid, då tusentals trogna proletärer försmäktar i fängelserna, då proletärlik ännu ej hunnit begravas, då borgarpresen ropar efter de kommunistiska partiledarnas huvuden, då de oavhängigas definitiva förräderi gör varje blodhund av den ebertska skandalrättsvisan till nationens legitima representanter, i en sådan tid uppträder den forne kommunistiske partiledaren och numera menige soldaten och säger: Javisst, de som stupade i kampen, de stupade icke i kampen mot Hörsings, anslag mot det röda Centraltyskland, utan de föll offer för Tysklands Kommunistiska Particentralens brottsliga vansinne. Ni, faderlösa och änkor efter fallna proletärer, haten icke kapitalismen, haten icke de socialdemokratiska lakejerna och bödlarna, haten icke de oavhängiga skurkarna, som fallit våra kämpar i ryggen, utan haten ledarna av Kommunistiska Partiet! Och ni arbetare, som misshandlas i fängelserna, men likväl höjer edra huvuden i medvetandet om att efter den tappreste strid ha fallit i edra fienders händer, ni misstar er, ni har ingen rätt att vara stolta över edra sår, ni är offer för nya Ludendorffar, som cyniskt sänder er i döden. Allt det där står skrivet i denna broschyr, där Levi på sidan 34 berättar, hur en av mellersta Tysklands städer och byar efter den andra, hur den ena proletärflocken efter den andra hjältemodigt drog ut i striden. ”Såsom centralen påbjöd”, hånar denne ”marxist” utan att ens märka, att han avslöjar sig själv för varje tänkande kommunist som lögnare och baktalare. Ty vem kan tro honom, då han säger, att centralen i ett ungt parti åtnjuter ett sådant förtroende av hundratusenden proletärer, att de på dess kallelse går i döden, i synnerhet om kampen sökts såsom en lättsinnig förevändning? Vem kan tro honom, när han säger detta, isynnerhet i ett ögonblick, då en och var vet, att utträdet av kamraterna Zetkin, Däumig och Levi än ytterligare försvagat centralens redan dessförinnan ej särdeles stora anseende? *Det är icke en kupp, som Paul Levi smutskastar, utan det är de tyska proletärerernas revolutionära kamp!* Anklaga i stället statsmakten, anklaga den borgerliga prässen!

Och vad som i detta fall är det mest nedslående, icke är det Levis fall. Jag tror att efter vad som sagts om Levis karaktär framstår hans fall ganska klart för proletariatets ögon. En begåvad intellektuell-bli i det wilhelmska Tysklands kvalmiga luft socialdemokrat: intelligent, väckt till socialt medvetande, stötes han bort av den filiströsa atmosfär, i vilken partiledarna lever. Han är av rik familj, vars småborgerliga existens ej kan utöva någon dragningskraft på honom utan stöter honom bort. Så kommer kriget med sin våg av smuts och patriotiska lögnare. Den unge intellektuelle med sina språkkunskaper och sina kunskaper om det internationella läget kan naturligtvis icke tro på de patriotiska :lögnerna om överfall, o. s. v. Utan någon förbindelse ” med fackföreningarna eller partiorganisationerna kan han naturligtvis ej beträda den bro, som fört så många ärliga socialdemokrater över till social-patriotismen: vad är för honom de proletära organisationerna, vad är han för dem? Deras vidmakthållande kan

för honom ej bli ett självbedrägeri, som kan bemantla en kompromiss med bourgeoisin. Han är emot kriget. Hans förbindelser med Rosa Luxemburg, hans förkärlek för den klassiska linjen, för det stora, leder honom över till Spartakusförbundet. Men ej heller detta är för honom det fosterland, för Vilket det är hans enda önskan att få blöda. Fri från militärtjänsten går han ej in i det illegala kryphålet för att sätta sitt liv på spel för Spartakus' idéer. Det gjorde Johan knia. Det gjorde Pieck. Det gjorde Karl Becker. Paul Levi vistas utomlands på resor och har sin värksamhet som spartakist till bisyssla. Vad är det medlidande, som inte förbränner”, frågar Nietzsche. Levi var ej gripen av de revolutionära idéerna som av en låga . Revolutionen förde den talangfulle skriftställaren och talaren in i Spartakus' ledning. Det inträder en revolutionär ebb, och arbetet för partiet är svårt. Arbete under tusen faror, arbete under de största umbäranden ej blott av psykisk beskaffenhet. Man måste umbära allt, om man vill tjäna saken. För intellektuella dilettanter och esteter blir detta arbete en tung börda. Ynglingar mognar därunder snart till män och männen blir hårda som stål, men esteten, dilettanten och den intellektuelle känner sig nedtryckt och vill oupphörligt lämna alltsammans. Man måste ge honom kamferinsprutning, kittla hans fåfänga och frammana Rosa Luxemburgs blodiga vålnad för hans minne. Men våra martyrs stoft tynger icke hans hjärta, och så reagerar han återigen. De fördömda .proletärerna, som ej har något sinne för hur han offerar sig för dem, då han endast en gång i veckan får titta på sina vackra vaser! De ropar honom ideligen i öronen ”ner med bonzerna!” och hotar honom med. revolvern, då han uttröttat sig genom att försöka övertyga dem. Full av raseri mot det plebejska packet råkar han i konflikt med erfarna kamrater, som inser hans lättja men befinner sig på för långt avstånd från den tyska rörelsen för att – likt mig – med kännedom om dess fattigdom på skriftställarkrafter kunna ersätta hans brister. Han känner det misstroende han väcker, men detta tvingar honom icke att tänka på sina egna svagheter och på en revolutionärs järnhårda plikter, utan det driver honom åt höger, och omedvetet söker han stöd hos kamrater som endast står på övergångsstadiet till kommunismen. Han blir skräm, då han ser att Internationalen är beredd att tillsvidare avstå från betydande arbetargrupper, endast för att slippa få vacklande ledare i sin krets. Kampens centralisering, stöd åt yngre kommunistiska partier genom äldre, vilket han själv tusen gånger fordrat. allt detta förekommer honom som ett outhärdlig) tvång. Han opponerar sig mot Internationalen men inser själv, att han i den striden måste komma till korta, därför att han i stället för Internationalens idéer blott kan bjuda på Hilferdings, som arbetarna avslagit. Alltså vågar han icke uppträda öppet utan blir partiets smygande sjukdom. Avslöjad, drar han sig tillbaka. Tusen gånger förut har han velat desertera, draga sig tillbaka till privatlivet, till sitt trevna hem, där han efter välförrättat och ädelt advokatbestyr kan hänge sig åt att njuta av sina samlingar, sina vaser och sin blomsterodling. Men nu går han Omkring som en förgrymmad Akilles. Ingen gråter efter honom, ingen uppmanar honom att komma tillbaka, och. den förlossning han hoppats på, förbytes i kval. Då kommer det stora ögonblicket. Partiet drar ut i en strid, vars utsikter är mycket små. Han reser huvudet, men han blandar sig icke i saken. Han tvär sina händer i oskyldighetens vatten. Han anmäler sig hos Internationalen som varnare men förklarar sig ej skola kämpa mot partiet. Partiet lider ett svårt nederlag, det blöder av tusen sår och den intellektuelle tror, att arbetarna är av samma virke som han, att de skall bli modstulna och demoraliserade. Och den broschyr, han påbörjar som teoretiskt kannstöperi, blir en bomb mot partiet. – Den passive veklingen, den psykologiska gåtan, mannen med motsägelserna, han står där och ropar: ned med Kommunistiska Partiet, ned med Internationalen! – Och borgarsonen, som av stanken från sin ruttnande klass drivits till proletariatets sida, blir renegat. Han blir det i så hög grad att han anropar riksdagens president om hjälp mot sitt eget parti för att befria sig från en förpliktelse mot partiet. Den begärda hjälpen lämnas honom. Bourgeoisins förlorade son har återvänt i fadersfamnen.

Levis fall är ett typiskt exempel på en intellektuell, som med hjärnan anammat revolutionens paroller men vars hjärta och nerver inte var vuxna revolutionens krav. *Dyligt förräderi*

kommer man ännu hundratals gånger att få bevittna under den svåra kamp som återstår oss att utkämpa under en hel människoålder. Proletariatets väg blir ej endast beströdd med liken av våra bästa män, som vi får bära på våra axlar till deras sista viloplats, det kämpande proletariatets Mekka. Proletariatets väg kommer också att beströs med de ruttnande liken av människor, som stupat under vägen, icke som uttröttade kämpar utan som en häst, som inte var vuxen krigets strapatser. Och vi säger: det är icke Levis politiska kvarlevor, som tyska proletariatet med en föraktlig spark bör kasta i graven, som har någon egentlig politisk betydelse. Betydelse har endast sorgföljet, som med beklaganden går till hans grav.

IV.

Kamrat Clara Zetkin, kamraterna Däumig, Hoffmann och Brass, för att nu nämna de bästa, protesterar i "kritikfrihetens" namn mot Levis uteslutning och påstår, att hans uppfattningar överensstämmer med Kommunistiska Internationalens. Om det senare skall vi icke alls disputera. De uppfattningar, för vilka ej blott Stampfer, ej blott Hilferding, utan t. o. m. Stinnesprässen utropar Levi till en hjälte -i andens värld, kan icke vara Kommunistiska Internationalens uppfattningar. Detta räddningsförsök är så löjligt att man icke behöver spilla någon tid med detsamma. Vi vill här endast säga ett par ord om "kritikfriheten" inom Kommunistiska Partiet, emedan förebråelsen kanhända tages på allvar av någon arbetare. Vad avser kritiken inom Kommunistiska Partiet? Den avser att före kampen orientera sig beträffande läget, att välja kampmetoder eller att efter slutad kamp lära sig inse de begångna felen och för framtiden undvika dem. Behöver Kommunistiska Internationalen förklara, att den anser sådan kritik för ett livsvillkor? Är det nödvändigt förklara, att V. K. P. D. har att underkasta sin aktion en noggrann prövning? Behöver man först bevisa, att partiet i den första stora kamp det fört måst begå hundratals fel? Om detta behöves ingen diskussion. Men rätten till kritik inom Kommunistiska Partiet är underkastad tre villkor: det första gäller kritikens innehåll, det andra gäller kritikens tidpunkt och det tredje kritikens gränser. Vår kritik är icke förutsättningslös. Alldeles som anslutningen till ett kommunistiskt parti icke är utan förbehåll utan betingas av, att man erkänner kommunismens grundlag. Det är klart, att om någon skulle råka i tvekan mellan demokratin och diktaturen som vägar till socialismen och undra om borgarkriget kunde undvikas, så har en dylik kritik ingenting att vinna i Kommunistiska Partiet. Den som hyser sådana tvivelsmål, bör stänga in sig i sin kammare för att diskutera dem i enrum; och kan han icke övervinna dem, måste han utträda ur Kommunistiska Partiet, emedan detta är en sammanslutning av människor, som på borgarkrigets väg kämpar för proletariatets diktatur. Rör sig Levis kritik inom de kommunistiska grundsatsernas gränser? Det faktum, att han anklagar Kommunistiska Partiet för det, som gjort att Hilferdingarna ej vill ansluta sig till detsamma, nämligen sekterism, bakuninistiska kupptendenser och Moskva-diktatur, detta bevisar, att hans kritik är en *kritik från motståndarens ståndpunkt, från de centristiska uppfattningarnas ståndpunkt*. Levis alla teser går, som vi i vår broschyr visat, ut på, att Kommunistiska Partiet, innan det har arbetarnas flertal bakom sig, över huvud icke kan börja några revolutionära massaktioner – i annat fall blir aktionerna en kamp mot proletariatets flertal. Detta är den ståndpunkt, med vilken centern försvarat sin passiva politik. Denna ståndpunkt har Kommunistiska Internationalen både teoretiskt och praktiskt avsvurit. Därför är Levis broschyr en principiell framstöt mot Kommunistiska Internationalens grundsatser.

Det andra villkoret för kritik är, att den icke gagnar motståndaren utan Kommunistiska Partiet. Den som kritiserar under partiets kampaktion eller under pågående återtag, då fiendens hugg haglar över partiet, uppträder som partiets anklagare, han utsår missmod och misströstan i de förföljdas och kämpandes led. Ty mot förföljarna måste partiet sammansluta sig till en falang av järn. Om sådana fel blivit begångna som fordrar ett omedelbart avhjälpande, så har partiet organ, där felen kan avhjälpas. Den 7. april vid Berlinrepresentanternas möte riktade Levi ett mycket häftigt angrepp mot partiet. Men intet hår kröktes därför på hans huvud. Den 8. april i

centralutskottet riktade kamrat Zetkin ett häftigt angrepp på centralen. Hennes förslag till resolution avslogs med överväldigande röstmajoritet. Men centralutskottet företog icke det ringaste mot kamrat Zetkin. Partiet angreps offentligt av Levi i det ögonblick, då det gällde att samla hela partiet till samfält försvar, till kamp mot den vita terrorn, till kamp för de häktade proletärernas liv, för organisationernas bestånd, för vilket tusenden gjutit sitt blod. T. o. m. om 9/10 av Levis tillvitelser varit sanna, hade hans broschyr varit det svartaste förräderi mot partiet.

Den som fordrar en dylik kritikfrihet, som den Levi utövat, han *fordrar partiets tillspillogivande*, han begär rätten att vid varje aktion få falla partiet i ryggen. *Ett parti, som tillåte en sådan kritik, bleve en lekboll för hysteri, snusförnuft eller bourgeoisins agenter.* Att detta är en självfallen sak, som varje partimedlem måste inse, och att det ej är en med anledning av fallet Levi uppkonstruerad teori, det bevisas bättre än någon annat av en händelse ur K. P. D:s egen historia.

Då januaristriderna 1919 svälldes ut till kamp om makten, ansåg jag det vara ett stort fel, att partiet icke höll denna kamp inom gränserna för demonstrationen mot Eichhorns avsättning. Partiet hade den gången inga organisationer. Proletariatets övervägande flertal hade ännu icke börjat röra på sig. Då jag den 8. januari 1919 fick underrättelse om, att Noske organiserade de vita gardena, att kampen alltså till följd av landsortens indifferens måste utmynna i ett blodbad i Berlin, skrev jag ett brev till centralen med det enträgna rådet att antingen öppet avbryta kampen under uttrycklig förklaring för proletariatet, att ögonblicket för maktens övertagande ännu icke var kommet, eller också med anledning av regeringens osäkerhet inleda öppna förhandlingar med den samma, liksom med en fientlig regering, angående de villkor, under vilka kampen skulle kunna avbrytas. Efter nederlaget, efter Rosa Luxemburgs och Liebknechts död lät jag omsorgsfullt förvara ett duplikat av mitt brev på ett säkert ställe. Det var nödvändigt för mig som dokument inför Ryska Kommunistiska Partiets centralkomité, men jag fruktade att det vid en eventuell häktning kunde falla i regeringens händer och användas för att så ut misstro till partiets stupade ledare. Då jag blev häktad, fick rannsakningsdomaren reda på detta dokumentets existens och emedan jag var anklagad för att tillsammans med Liebknecht ha organiserat januariupproret, fordrade han, att jag skulle framlägga brevet. Jag vägrade naturligtvis med den motiveringen, att det var *hans* plikt att bevisa min brottslighet, och att det icke var *min* skyldighet att bevisa min oskuld. Min vistelse i rannsakningshäktet räckte i månader, under vilka jag svävade i ständig livsfara. Jag förkortade den ej genom att uppvisa detta dokument – det stod mig klart, att jag icke fick göra det, om jag ej ville bli en simpel förrädare mot partiet. Före mitt häktande skrev jag en broschyr om det berlinska borgarkrigets lärdomar, och där uppräknade jag rörelsens fel. Men jag gjorde det på ett sätt som samtidigt förklarade felens orsaker, taxerade dem historiskt som helheter och som det tyska proletariatets första uppvaknande samt som början till den proletära revolutionen i Tyskland. Denna kritik skulle trots felens blottande endast ha hjälpt partiet, ty t. o. m. under sina misstag såg det *vägen framåt*. Och även ett varsamt historiskt behandlingssätt av de begångna felen framstod för mig i egenskap av kommunist såsom självfallet från den marxistiska metodens ståndpunkt, som i stora proletära massors kamp icke kan tillåta godtyckliga rörelser; rörelser, som uppstått, emedan i deras spets befunnit sig kamrater i saknad av ett historiskt recept. Vid Pariskommunens utbrott yttrade sig Karl Marx i ett brev till Kugelmann mycket kritiskt och tvivlande om utsikterna. Men samtidigt understödde han den med sin själs hela lidelsefulla kraft. När Kommunen föll, dolde han ej dess svagheter, men på samma gång försökte han lära det internationella proletariatet förstå de frön till oerhört historiskt framåtskridande, som låg förborgade i Kommunen. Den som i sig upptagit en atom revolutionär känsla och marxistisk insikt skall aldrig på annat sätt kunna bemöta felen i en revolutionär rörelse.

Att kamrater av Klara Zetkins andliga betydelse eller av Adolf Hoffmans, Brass' och Däumigs proletära föregående ens ett enda ögonblick kunde förgäta sådana självklara saker, detta kräver, att vi yngre kamrater, som helt säkert icke kan mäta oss med dem i förtjänster, lugnt och beslutsamt säger till dem: *hit, men icke vidare!* Dessa kamrater finner övergången svår från agitation till aktion. De såg den stora faran av separation från massorna och av nederlag och ansåg sig skyldiga att varna partiet. Partiet hörde varningen och svarade dem: vi ser de av er påpekade farorna, men ännu farligare är ovärksamheten. Partiet brännmärkte icke dessa kamrater för deras varning utan lät dem vara kvar på sina förtroendeposter. Men partiet måste fordra av dem, att de icke låter sin förbittring driva sig till steg, som kunde föra dem ut ur partiet. Konflikten har genom dessa kamraters solidaritetsförklaring *redan nått en punkt, som hotar att sluta med brytning*. Men skulle denna brytning, som jag hoppas, icke inträffa vid centralkomiténs sammanträde, utan skulle kamraterna vid den gräns, dit de kommit, foga sig efter partidisciplinen, så skall hela partiet blott glädja sig. Skulle vid tiden för denna broschyrs ankomst till Tyskland brytningen redan vara fullbordad, nå då skall partiet veta att bära denna brytning lättare än kamraterna på högerflygeln. Må det lyckas dem att vilseleda en del arbetare och draga dem med sig ur partiet. *Mellan Kommunistiska partiet och Scheidemännen finns det ingen plats, icke ens för den oavhängiga högern. Den kommer att falla sönder och upprivas. För ett parti av oavhängig vänster eller av högerkommunister finns det ännu mindre någon plats.* Under vilken paroll vill de grunda ett sådant parti? ”Leve den territoriellt begränsade aktionen!” eller kanhända ”Ned med turkestanerna!”? Vi önskar att ett dylikt försök måtte besparas dem. Skulle de försöka, så finge det tyska proletariatets grymt allvarliga kamp uppleva en munter episod. Men V. K. P. D. skall i sin egenskap av stort proletärt massparti lut t r as och befrias från varje vacklande element och skall, trots nederlagen, genom sin kamp alltmer förtjäna arbetarnas förtroende och i denna kamp vara en järnskara av män, som lärt sig att icke frukta, och som vet vad revolutionen innebär,

Moskva, den 1. maj 1921.

KARL RADEK.

Innehållförteckning till tidskriften [Den Kommunistiska Internationalen](#)